

خۆشەويىستى خود، يان خود شەيدايى...

سەرور كەرەم

sarwarkareem@gmail.com

ئەم جۆرە لە خۆشەويىستى، سەرھەلدىنى پەيوەستە بە كۆمەلگى ھاوچەرخەووە لەئەنجامى ترس و دوودلى، لەرامبەر پەيدا دەبىت و مروۇف وادەكات ھەموو شتى، لە دەرەوى خۇى رەتەبكاتەووە خۇى بكاتە گەورەى ھەموو شتەكان. رەنگە ئەو روانگەيە بەسەر خۆشەويىستىدا بچەسپى، بەمانايەكى تر ئەوروانگەيە بەسەر ھەندىك پەيوەندى خۆشەويىستى یشدا دەچەسپى و ھەموو شتىكى لەپىناوى خۆشگوزەرانى خۇى دا دەوئىت، كەلەبنەرەتدا ئەو جۆرە لە خۆشەويىستى نەخۆشى يەو ناكرى وەك خۆشەويىستى سەير بگرى، لەوھش زياتر مروۇف لەنجامى كاركردە كانى ناو كۆمەلگاو چەپاندنەووە دەكات بەووى دووچارى خۆشەويىستى بىت، ئەگەر ناھىچ مروۇفك، كەلەدايك دەبىت ھەلگرى ھىچ سىفاتىك نىيەو كۆمەلگاو دەوروبەر، ئەو سىفاتەى بەسەر دا دەسەپىنى.

كاتىك مروۇف دووچارى چەپاندنى غەريزەكانى دەبىت، ئىدى دووچارى نامۆ بوون دىت و جگە لە خۇى ھىچ شتىكى دى نابىنىت و لەرووى سايكۆلۆژيەووە دووچارى ئالۆزى دىت و پەنا بۆ خۆشەويىستى خۇى دەبات و ئەوھش كارىگەرى قول لەسەر دەرونى دادەنىت، كەھەموو شتىك لەبەرامبەر خۇى دا دابنى و بەچاوى بەرزەوھەندىەكانى خۇى بيانپىوئى، ئەو روانىنە تاك رەھەندىە وا دەكات خۇى لە جى ھەموو شتەكان دابنى و ھەمىشە بەزمانى بالاي (من) قسە بكات و خۇى بەسەر ھەموو شتەكانى تر دا بەسەپىنى و ھەموو شتەكان بەمولكى خۇى بزائى، بەتايبەت ئەوشتانەى لە ژىر دەسلەلتى دايەو ملكەچى غەريزەو ئارەزوو بەلالاكانى يەتى و خۆشەويىستى یشى بۆھەر شتىك ناگاتە ناستى خۆشەويىستى خۇى و دەپەوئىت ھەمووى مولكى خۇى بن. فرۆم دەلەيت⁽¹⁾ (لەشيوازى ژيانى مولكايەتى دا پەيوەندىم بەجىھانەووە پەيوەندى ملكايەتى و خاوەنىتە، پەيوەندىەكە تيايدا دەمەوئىت شەمەك و كەسىك و تەنانەت خودى خۆشەم مولكى خۆم بن)

ھەستى خود شەيدايى مروۇف دەگەيەنىت بەو ناستەى ھەموو ھەستەكانى خۇى بۆ خۆشەويىستى لە دەست بدات وەتەنھا خودى خۇى خۆش بووئىت و شتەكانى تریش وەك كالا سەير بكات، ئەوھش سەرچاوەيەكە بۆ دروست بونى سايكۆلۆژيەتى رپق بوونەووە لەو شتانەى بەدەستى دەھىنى و خۇى بەشكست خواردو و دەزانئىت، كاتىك كەسىكى بەحساب خۆش دەوئىت، دەپەوئىت زال بىت بەسەريداو كۆنترۆلى بكات بۆ خۇى و ھەمىشە ھەولى بەدەست ھىنانى ملك و سامانى زياتر دەدات و بوونى خۇى لەوھدا دەبىنىتەووە كەزورترین شت بەدەستبەئىنى و خۇى بكاتە خاوەنئىان بە ژنانىشەووە.

ئەو تاكانەى دوچارى خود شەيدايى دەبن ھەمىشە لەناارامى و دلەراوكى بەردەوام دان و ناتوانن، لە ناستىك دا بووھستن و سنورىك بۆ خۆشەويىستى خۇيان دابنىن. ياخود قبولى ئەو بەكەن كەسىكى تریان خۆش بوئىت، ئەو حالەتە جگە لە خۆپەرستى و بەكەم گرتنى خەلگانى ترھىچى ئى ناكەوئیتەووە و بگرە، ئەو كەسە زۆر لاوازە لە ھەستى خۆشەويىستى داوبى توانايە. فرۆم دەلەيت⁽²⁾ (مروۇفى خۆپەرست تەنھا پەيوەندى بەخودى خۆيەووە ھەيە ھەموو شتىك بۆ خۇى دەخوازى ھىچ چىزىك لە بەخشىن وەرناگرئىت لەكاتىك دا چىز لەوەرگرتن وەردەگرئى. تەنھا لەگۆشەى بەرزەوھەندى تايبەتى خۆيەووە لەدنىاي دەرەو دەروانى، بايەخ بە پىويستى خەلگانى ترو كاروبارى ھاورپىيەتى و شەرافەتى خەلگانى تر نادات، ئەو جگە لە خۇى ناتوانئىت ھىچ شتىكى تر ببىنىت ئەو سەبارەت بە ھەموو كەسىك و ھەموو شتىك، لەگۆشە نىگى سودو بەرزەوھەندىيەك كە لەوانەيە بۆ خودى خۇى بەدەستى بەئىنى، ھەلوئىست وەردەگرئى، لەبەنەرەتدا لەبەرامبەر خۆشەويىستى دا لاواز وبى توانايە).

ھەلبەتە ئەو كەسانەى دووچارى خۆشەويىستى خود دەبن، كۆمەلگاو دەوروبەر و ايان ئى دەكات و دەگەن بەو حالەتە، چونكە ئەوان دوو چارى سەركوتى زۆرىنەى ئارەزووكانىان ھاتون، ياخود كۆمەلگاو دەوروبەر فرئى داوئەتە دەرەو و ئىدى بۆئەووى لەو تەنھايى و ناناارامى و دلەراوكىيە رزگاربان بىت دوو چارى خود شەيدايى دەبن و لەخودى خۇيان بەولاووە كەسى

تر پەسەند ناکەن، لە ڤاستیدا ئەو دەرهنجامی لاوازی و بئ توانایی ئەو کەسە یە کە بەتەنەها خودی خۆی خۆش بویت، ئەگەر نا ئەو لەرادەبەر خۆی خۆشناوئیت و لەهەست کردن بەلەدەست دانى خۆشەویستی بۆ ئەوانى تر گەشتووتە ئەو رادەیه. ئەگەر چى فرۆم خۆشەویستی خودو خودپەرستی بەدوانەى لىك دژ دەزانئیت و دەلئیت⁽³⁾ (خۆپەرستی و خۆشەویستی خود، نەك تەنەها یەكئىك نین، بەلگە دزى یەكتریشن. مرۆڤى خۆپەرست خودى خۆی لەرادەبەدەر خۆش ناوئیت، بەلگە كەمتر لەناستی پئویست خۆی خۆش دەوئیت، لەڤاستیدا ئەو لەخۆى بېزارە، لەدەست دانى ئەم پەيوەندى دلسوزیە سەبارەت بەخود، كەتەنەها یەكئىك لەنیشانەكانى بئ كەلگى خودى ئەو، ئەو نیوان چۆن و ناکام دەكات، بەناچارى ئەو بەدبەخت و پەشپوانە هەول دەدات ئەو چپژەى كە خۆى لە خۆى حەرامكردوو لەدەست ژيان بسەنئیتەو. وا دئتە بەرچا و كەئەوئیش بەشپۆیەكى ناناسیای دلسۆزى خۆیەتى، بەلام ئەو لەڤاستیدا كۆششى بئهودە دەكات تا شكستى خۆى لە بواری دلسۆزى بە خۆویستی راستەقینەى بپۆشئیت و قەرەبوى بگاتەو). ئامازەمان بۆ ئەو كەرد تاك لە ئەنجامى شكستى خۆى و لەناو كۆمەلگا و هەست كردن بەلاوازی و بئ توانایی بەو ناستە دەكات لە خۆشەویستی خود، ئەمەش وا لە تاك دەكات لەرئىگەى بوونى هەموو شتەكان بەملىكى خۆى بناسرئیت و بگاتە ناستى ئەنانیەت، كاتئىك ئەو كۆمەلگا و دەورووبەرە لە دەستى دەدات بۆ قەرەبوو كەردنەوى ئەوانە، هەولئى بەدەست هئنانى هەموو شتئىك دەدات بۆ خۆی و ئەو ش گەشتنە بە دوا لوتكەى خودپەرستی و ئەنانیەت.

سەرچاوەكان

- 1- مرۆڤ لە نیوان ڤوالەت و جەوھەردا -ن- ئىرىك فرۆم -و- سابىر بەكر بۆكانى چاپى دووهم 2004 - لا 35.
- 2- هونەرى خۆشەویستی -ن- ئىرىك فرۆم -و- عوسمان حەسەن شاكر -چاپى یەكەم 2000 - لا 82.
- 3- هونەرى خۆشەویستی -ن- ئىرىك فرۆم -و- عوسمان حەسەن شاكر -چاپى یەكەم 2000 - لا 82 - 83.